

Změnila nutriční a metabolická péče tvář moderní intenzivní medicíny?

Intenzivní péče posledních let a její priority se postupně mění a tyto posuny zasahují do všech jejích oblastí. Zatímco tradičně bylo centrum pozornosti intenzivistů charakterizováno obrazně „zlatou hodinou“ či „platinovou minutou“, je nyní pomyslná časová osa prodloužena mnohem dále a opačným směrem – až za propuštění nemocného domů a do doby návratu ke kvalitnímu životu.

Aktivita intenzivistů nesměřují k záchraně života za každou cenu, neponechávají případné těžké následky k řešení na dobu po propuštění z JIP, ale již od oné platinové minuty je zohledněn konečný výsledek, důraz je kladen na kvalitu života, brzké propuštění a co nejlepší dlouhodobé funkční výsledky.

Charakter nemocných na jednotkách intenzivní péče se mění nikoliv co do spektra diagnóz, ale mění se chování pacientů a tím i vzhled našich jednotek – místo ticha přístrojů zajišťujících životní funkce sedovaných a relaxovaných nemocných na řízené ventilaci jsou nyní JIP rušným místem, kde se pacienti s minimalizovanou sedací mohou i při podpoře vitálních funkcí podílet na své léčbě časnou rehabilitací, udržováním fyzických i duševních sil, reedukací denních aktivit, mohou přijímat návštěvy a udržovat kontakt se světem za zdmi nemocnice.

Do spektra léčebných postupů, které posun přístupu ke kriticky nemocným umožňují, patří i klinická výživa a intenzivní metabolická péče. Právě jejich úkolem bylo od počátku zajišťovat a udržovat síly organismu potřebné k boji s kritickým stavem, umožnit tak zdárný a nerušený průběh „vlastní léčby“, ale provázely nemocného i dále, za hranice JIP a do ambulantní sféry. Nyní se tento úkol v celé šíři přenáší i na ostatní oblasti péče o těžce nemocného pacienta a pojmy jako funkční zdatnost, svalová hmota a svalová síla, které jsou dlouhodobě doménou nutriční a metabolické péče, se staly centrálními pojmy celého pojetí léčby kritických stavů. Bez velké nadsázky tak lze říci, že se předmět, cíl, časový horizont i celá filozofie nutriční a metabolické péče posunuly do centra intenzivní medicíny a přispěly tak velmi významně k posunu paradigmatu moderní péče o kriticky nemocné.

Jan Maňák

MUDr. Jan Maňák, Ph.D.

Klinika gerontologie a metabolismu UK
Sokolská 581, 500 00 Hradec Králové
manak@lfhk.cuni.cz
